

T.C.
MILLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
Ortaöğretim Genel Müdürlüğü

SPOR LİSESİ
RİTİM EĞİTİMİ VE
HALK DANSLARI DERSİ
ÖĞRETİM PROGRAMI

Ankara 2016

İÇİNDEKİLER

GİRİŞ.....	3
RİTİM EĞİTİMİ VE HALK DANSLARI DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN GENEL AMAÇLARI	4
RİTİM EĞİTİMİ VE HALK DANSLARI DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN ÖĞRENCİLERE KAZANDIRMAYI HEDEFLEDİĞİ BECERİLER	5
RİTİM EĞİTİMİ VE HALK DANSLARI DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN ÖĞRENME-ÖĞRETME YAKLAŞIMI.....	6
RİTİM EĞİTİMİ VE HALK DANSLARI DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME YAKLAŞIMI.....	7
RİTİM EĞİTİMİ VE HALK DANSLARI DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN UYGULANMASINA İLİŞKİN AÇIKLAMALAR	8
RİTİM EĞİTİMİ VE HALK DANSLARI DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN YAPISI	9
RİTİM EĞİTİMİ VE HALK DANSLARI DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI ÜNİTE VE SÜRELERİ.....	10
RİTİM EĞİTİMİ VE HALK DANSLARI DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI ÜNİTE, KONU VE KAZANIMLARI.....	11

GİRİŞ

Sağlıklı ve dinamik toplumların yetiştirilmesi ile sporun geliştirilmesi; bilinçli spor yapanların sayılarının artırılması, spor bilimcilerinin bilimsel eğitim programları uygulamaları, bu uygulamalara yeterli destek, teşvik ve gereken önemin verilmesi ile mümkün olacaktır.

Genel olarak beden eğitimi, hareket etmeyi öğrenme ve hareket yoluyla öğrenme olarak tanımlanabilir. Hareket etmeyi öğrenme; temel hareketlerden spor, jimnastik, suda yapılan etkinlikler ve dansa kadar çeşitli bedensel etkinliklerin öğrenilmesidir. Amaç, her türlü beden eğitimi programları yoluyla kişiye bedenini en verimli ve etkili biçimde nasıl kullanabileceğini öğretmektir.

Bu nedenle her yaş grubu bireyin, bedenini daha iyi nasıl kullanabileceğini öğrenmeye ihtiyacı vardır. Özellikle çocuklara ve gençlere, doğru hareket etmeyi öğrenmeleri için destek olunarak sağlıklı bir eğitimin verilmesi gerekir.

Hareket yoluyla öğrenme ise beden eğitiminin çocuklara ve gençlere bilişsel, duyuşsal ve psikomotor açıdan olumlu katkıda bulunmayı esas alır. Bu açıdan beden eğitimi dersleri, öğrenme alanlarının tamamına hitap eden yegâne derstir. İnsan davranışlarında zihinsel ve duygusal alanlar, birbirinden sanıldığı kadar bağımsız değildir. Tersine gencin motor gelişimi ve davranışıyla bu alanlar arasında sıkı bir ilişki vardır.

Beden eğitimi, genel eğitimin bir parçası olup amaçlar arasında bir paralellik vardır ve birbirini tamamlar. Demokratik ortamda öğrencilerin bütün özelliklerinin gelişmesine katkıda bulunarak genel ve özel hedefleri ile çağdaş eğitime katkıda bulunması bağlamında önemli bir konuma sahiptir.

Ritmik hareketleri bilen, ritme göre hareketlerini uyarlayabilen, halk danslarını tanıyan ve uygulayabilen bireylerin yetişmesinde ritim eğitimi ve halk dansları dersi önemli bir yer tutmaktadır.

RİTİM EĞİTİMİ VE HALK DANSLARI DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN GENEL AMAÇLARI

Ritim Eğitimi ve Halk Dansları Dersi Öğretim Programı, 1739 sayılı Millî Eğitim Temel Kanunu'nun 2. maddesinde ifade edilen Türk Millî Eğitiminin Genel Amaçları ile Türk Millî Eğitiminin Temel İlkeleri esas alınarak hazırlanmıştır.

Bu programla öğrencinin;

1. Ritim eğitimi ve halk danslarının tarihî gelişimi hakkında bilgi sahibi olması,
2. Ritim eğitimi ve halk danslarının tanımı ve kavramsal çerçevesi hakkında bilgi edinmesi,
3. Ritim eğitimi ve halk danslarının kıyafet, sahne ve yarışma kurallarını öğrenmesi,
4. Ritim eğitimi ile ilgili bilgi edinmesi, kavramları açıklaması ve ritmik hareketleri uygulaması,
5. Notaları, notaların değerlerini kavraması ve bu değerlere uygun hareket etmesi,
6. Ölçü hakkında bilgi sahibi olması, farklı değerlerdeki notalarla ölçü oluşturması,
7. Farklı ritimlere göre adım şekillerini uygulaması, adımlardan bileşik uygulamalar oluşturması,
8. Karşılamları kavraması ve uygulaması,
9. Halayları öğrenmesi ve öğrendiklerini uygulaması,
10. Bar oyunlarını öğrenmesi ve öğrendiklerini uygulaması,
11. Kaşık oyunlarını öğrenmesi ve öğrendiklerini uygulaması,
12. Zeybek oyunlarını öğrenmesi ve öğrendiklerini uygulaması,
13. Kendini gerçekleştirme, güçlü ve zayıf yönlerini tanıyarak sınırlılıklarını bilmesi ve davranışlarını kontrol edebilmesi,
15. Boş zamanlarını yararlı bir biçimde kullanabilmesi amaçlanmaktadır.

RİTİM EĞİTİMİ VE HALK DANSLARI DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN ÖĞRENCİLERE KAZANDIRMAYI HEDEFLEDİĞİ BECERİLER

Ritim Eğitimi ve Halk Dansları Dersi Öğretim Programı ile öğrencilere kazandırılması hedeflenen beceriler aşağıda sunulmuştur:

1. Analitik düşünme
2. İletişim
3. Araştırma-sorgulama
4. Bilgi ve iletişim teknolojilerini kullanma
5. Türkçe'yi doğru, güzel ve etkili kullanma
7. Katılım ve işbirliği
8. Planlı çalışma
9. Bedensel sağlığı koruma ve geliştirme
10. Temel motorik beceriler
12. Koordinasyon

RİTİM EĞİTİMİ VE HALK DANSLARI DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN ÖĞRENME-ÖĞRETME YAKLAŞIMI

Öğrenme-öğretme sürecinde her öğrencinin birey olarak kendine özgü olduğu kabul edil-
melidir. Her seviyedeki öğrenciye ulaşabilmek için farklı öğrenme-öğretme yöntem ve teknikleri
kullanılmalıdır. Bu yöntem ve teknikler belirlenirken öğrencinin algı düzeyi ve diğer gelişimsel
basamakları göz önünde bulundurulmalıdır. Öğrenme, etkinliklerinin ve yaşantılarının ilişkilendirilmesi için öğrenciye pozitif transfer yapma imkânı sağlanmalıdır. Bu amaçla öğrencinin önceki birikimlerinden yararlanabileceği problem durumları ile karşı karşıya bırakılarak yaparak/yaşayarak öğrenmesine fırsat verilmelidir. Öğrenci, bilgilerinin yeni durumlara genellemesi için güdülenmelidir.

Öğrenme süreci paylaşma, iş birliği ve dayanışma gibi insani değerlerin yüceltilmesi için bir fırsat olarak görülmelidir. Bu bağlamda, sınıfta demokratik bir öğrenme ortamı sağlanmalı ve öğrenciye her durumda kendini ifade edebilmesi için gerekli duygusal destek verilmelidir. Öğretmenin koşulsuz sevgi ve güven veren kişiliği, öğrencinin kendini olumlu hedeflere yöneltmesinin güvencesidir. Bu sebeple öğretmen, öğrencileri başarılı-başarısız gibi önyargılı bakış açılarıyla değerlendirmemeli, her bireyi kendi özgünlüğü içinde kabul etmelidir.

Öğrenme-öğretme sürecinde sunulan pekiştireçler ile ipuçları; öğrencinin fiziksel, toplumsal ve psikolojik sağlığını koruyucu ve geliştirici nitelikte olmalıdır. Öğrenme, sosyal ilişkiler bağlamında yaşam boyu süren bir etkileşim örüntüsüdür. Böylece birey, sosyal ilişkiler içinde kendi yaşantılarını çözümlene bilinci geliştirerek yaşamını anlamlı etkinliklere yöneltebilir. Bu amaçla öğrencinin, olumlu bir benlik algısı ve kendilik bilinci geliştirmesi sağlanmalıdır. Öğrenme etkinlikleri/yaşantıları, öğrenciler için anlamlı ve önemli olmalıdır. Öğrenmede yalnızca bilgiyi aktarmak değil, bilgiyi yeniden üretmek, yeni durumlara transfer etmek, uygulamak ve sentez yapmak temel amaç olarak alınmalıdır. Öğrenme, süreklidir ve birikime dayanır. Bu nedenle öğrenme etkinlikleri/yaşantıları özelden genele, basitten karmaşığa, somuttan soyuta gelişen ve kendi içinde bütünlük gösteren etkinlikler dizisi olarak tasarlanmalıdır.

RİTİM EĞİTİMİ VE HALK DANSLARI DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME YAKLAŞIMI

Değerlendirme; öğrenci öğrenmesinin ölçülebilir hedeflerini belirleme, öğrencilerin belirlenen hedeflere ulaşmaları için yeterli fırsatları olduğundan emin olma, öğrenci öğrenmelerinin beklentileri ne oranda karşıladığına ilişkin karar vermek için delilleri toplama, analiz etme, yorumlama ve elde edilen sonuçları öğrencinin öğrenmesini artırmak için kullanma sürecidir. Çeşitli ve çok sayıda ölçme aracı kullanılarak sistematik olarak yapılan değerlendirme sonuçları, sadece not vermek için değil; öğrencilere performansları hakkında geri bildirim verme, öğrencileri gösterebilecekleri en üst performans seviyesine ulaştırmak için motive etme, öğretim etkinliklerinin ve öğretim programının etkililiğini belirleme amacıyla kullanılabilir.

Spor eğitiminde yapılan değerlendirme sürekli olmalıdır. Öğretim öncesinde yapılan değerlendirme, öğrenci hakkında bilgi edinilmesini ve öğrenme hedeflerinin belirlenmesini; öğretim sırasında yapılan değerlendirme, öğrenci ve öğretmene geri bildirim verilmesini; öğretim sonunda yapılan değerlendirme ise öğrenme hedeflerinin karşılanıp karşılanmadığının ve belirli alanlarda değişiklik yapılması gerekip gerekmediği hakkında karar vermeyi sağlayacaktır. Sürekli değerlendirme, öğrenme gücünü çeken öğrencilerin ilerleyişlerinin tespiti için de kullanışlıdır. Değerlendirme uygulamalarında, farklı öğrenci yetenek ve beceri düzeyleri ile okul ve sınıf koşulları göz önünde bulundurulmalıdır. Kullanılan ölçme araçları ve değerlendirme yaklaşımları; öğretim programının kazanım, hedef ve amaçlarıyla örtüşmelidir. Öğretim programında bilişsel, psikomotor ve duyuşsal öğrenme alanlarına ilişkin kazanımlar bulunmaktadır. Spor eğitiminde bu üç alan, harekete anlam kazandırmak için iç içe geçmiştir. Örneğin, öğrenciler vücut fonksiyonlarını, hareket kavram ve prensiplerini anladıklarında bilişsel; yeterli motor beceri geliştirdiklerinde psikomotor; bireysel olarak ya da bir grubun üyesi olarak sorumlulukla çalıştıklarında ve çalışmalarında sportmence bir tutum sergilediklerinde duyuşsal alana ilişkin kazanımlara ulaşmış olacaklardır. Kullanılacak ölçme aracı ve değerlendirme yaklaşımı, ölçülmek istenen becerilere ve değerlendirme sonuçlarının hangi amaçla kullanılacağına bağlı olarak belirlenmelidir. Psikomotor ve duyuşsal alanlara ilişkin kazanımların değerlendirilmesinde dereceli puanlama anahtarı ya da derecelendirme ölçekleri şeklinde tasarlanmış gözlem formlarının yanı sıra öz ve akran değerlendirme formları kullanılabilir. Bilişsel ve psikomotor alanlara ilişkin kazanımların değerlendirilmesinde, bireysel ya da grup çalışması şeklinde tasarlanmış proje ve performans çalışmaları kullanılabilir.

Değerlendirme sonrasında performansları hakkında verilen yapıcı geri bildirimler; öğrencilerin neyin önemli olduğunu, neyin öğretilmeye çalışıldığını ve hangi alanda gelişmek için çaba sarf etmeleri gerektiğini kavramalarını sağlayacaktır.

RİTİM EĞİTİMİ VE HALK DANSLARI DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN UYGULANMASINA İLİŞKİN AÇIKLAMALAR

1. Ünitelere ayrılacak süreler ve ünitelerin işleniş sırası; öğrenci seviyesine, ortam ve olanaklara, çevre etkenlerine göre zümre öğretmenlerince belirlenebilir.
2. Öğrenci düzeyi ve çevre etkenleri dikkate alınarak öğrenme-öğretme etkinliklerinde farklı ünitelerin birbirleriyle bağlantılı olan kazanımları birlikte ele alınabilir.
3. Öğrenme-öğretme etkinliklerinde öğrenci düzeyine, eğitim ortamına ve çevre etkenlerine göre öğrencileri aktif kılan etkin öğrenme-öğretme yöntem, teknik ve stratejileri kullanılmalıdır.
4. Öğrenme-öğretme etkinliklerinde, kazanımların edinilmesine yardımcı olabilecek uygun görsel, işitsel ve basılı öğretim materyallerinden yararlanır.
5. Kazanılan becerilerin ders dışı çalışmalarla pekiştirilmesi son derece önemlidir. Ders veya çalışma öncesi fiziki hazırlık ve ısınma, son derece dikkatli ve yeterli olacak şekilde yaptırılmalıdır.
6. Öğretme ortamında spor öğretimi ile öğrencilere kazandırılması amaçlanan; insana, sporcuya, hakeme, sportmenliğe, centilmenliğe uygun davranmaya özen göstermektir.
7. Ders ve çalışma esnasında sağlıkla ilgili her türlü önlem alınmalıdır. Hareket öğreniminde, hareket sıralaması (basamaklama) kesinlikle planlanarak uygulanmalıdır.
8. Manevi, kültürel ve evrensel değerleri benimseyen, koruyan ve geliştiren bireyler yetiştirilmesinde spor eğitiminin önemli bir yeri vardır. Bu bakımdan programda yer alan üniteler ve kazanımlarla ilişkilendirilerek tabloda sunulan değerlere ilişkin çalışma ve etkinliklere yer verilmesi önemlidir. Etkinlik ve çalışmalar planlanırken örnek olarak verilmiş konu başlıklarından yararlanılabilir.

Değerler	Konu Başlığı
Yardımlaşma	Dayanışma
Saygı	Arkadaşlarına saygı
Öz güven	Kendini ifade edebilme
Vatanseverlik	Milli ve manevi değerleri benimseme

Bu değerlerin öğrenme-öğretme sürecinde kullanılacak ders kitabında etkinlik, çalışma, araştırma konusu veya okuma parçası olarak yer alması sağlanmalıdır.

RİTİM EĞİTİMİ VE HALK DANSLARI DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN YAPISI

Programda ünite temelli yaklaşım esas alınmıştır. Program dört üniteden oluşmaktadır. Kazanımlar; ünite numarası, konu numarası ve kazanım numarası esas alınarak numaralandırılmıştır.

Kazanımların yapısı aşağıda şematik olarak gösterilmiştir.

Ünite no.	Konu no.	Kazanım no.	Kazanım İfadesi	Kazanım Açıklaması
		1.2.1.	Ritim eğitimi ve halk danslarının Türkiye'deki tarihsel gelişimini açıklar.	<i>Ritim eğitimi ve halk danslarının Türkiye'deki gelişimi hakkında bilişim teknolojilerini kullanarak araştırma yapılması sağlanmalıdır.</i>

RİTİM EĞİTİMİ VE HALK DANSLARI DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI ÜNİTE VE SÜRELERİ

ÜNİTELER	KAZANIM SAYILARI	SÜRE/DERS SAATİ	ORANI (%)
Ritim Eğitimi ve Halk Danslarının Tarihî Gelişimi	2	6	5,5
Ritim Eğitimi ve Halk Danslarının Tanımı ve Kavramsal Çerçevesi	2	6	5,5
Ritim Eğitimi ve Halk Danslarının Kıyafet Sahne ve Yarışma Kuralları	4	15	14
Ritim Eğitimi ve Halk Danslarının Temel Teknikleri ve Uygulamaları	28	81	75
TOPLAM	36	108	100

RİTİM EĞİTİMİ VE HALK DANSLARI DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI ÜNİTE, KONU VE KAZANIMLARI

1. RİTİM EĞİTİMİ VE HALK DANSLARININ TARİHİ GELİŞİMİ

1.1. Dünyada Gelişimi

1.1.1. Ritim eğitimi ve halk danslarının dünyadaki tarihsel gelişimini açıklar.

Ritim eğitimi ve halk danslarının dünyadaki gelişimi hakkında bilişim teknolojilerini kullanarak araştırma yapılması sağlanmalıdır.

1.2. Türkiye’de Gelişimi

1.2.1. Ritim eğitimi ve halk danslarının Türkiye’deki tarihsel gelişimini açıklar.

Ritim eğitimi ve halk danslarının Türkiye’deki gelişimi hakkında bilişim teknolojilerini kullanarak araştırma yapılması sağlanmalıdır.

2. RİTİM EĞİTİMİ VE HALK DANSLARININ TANIMI VE KAVRAMSAL ÇERÇEVESİ

2.1. Ritim Eğitimi ve Halk Danslarının Kavramsal Çerçevesi

2.1.1. Ritim eğitimi ve halk danslarını tanımlar.

2.1.2. Ritim eğitimi ve halk danslarının temel mantığını açıklar.

3. RİTİM EĞİTİMİ VE HALK DANSLARININ KIYAFET, SAHNE VE YARIŞMA KURALLARI

3.1. Ritim Eğitimi ve Halk Danslarında Kıyafet, Sahne

3.1.1. Ritim eğitimi ve halk danslarının kullanım alanlarını ifade eder.

3.1.2. Halk danslarında kullanılan malzemeleri tanıır.

3.2. Ritim Eğitimi ve Halk Danslarında Yarışma Kuralları

3.2.1. Yarışma kurallarını açıklar.

3.2.2. Ritim eğitimi ve halk danslarının yarışma kurallarını tartışır.

4. RİTİM EĞİTİMİ VE HALK DANSLARININ TEMEL TEKNİKLERİ VE UYGULAMALARI

4.1. Ritim Eğitimi

4.1.1. Ritmi tanımlar.

4.1.2. Farklı ritim çalışmalarını uygular.

4.1.3. Müzikte kullanılan notaları söyler.

4.1.4. Vuruş değerlerine göre notaları sıralar.

4.1.5. Ölçüyü tanımlar.

4.1.6. Değişik ölçü türlerini açıklar.

4.1.7. Ritmik alıştırmalardaki adım çalışmalarının önemini açıklar.

4.1.8. Tam nota değerindeki adım çeşitlerini uygular.

4.1.9. Sekizlik değerindeki adım çeşitlerini uygular.

4.1.10. Değişik nota değerindeki adım çeşitlerini uygular.

4.2. Karşılamlalar

- 4.2.1. Karşılamaı tanımlar.
- 4.2.2. Karşılamaı sınıflandırır.
- 4.2.3. Karşılama çeşitleri arasında ilişki kurar.

4.3. Halaylar

- 4.3.1. Halay oyunlarını açıklar.
- 4.3.2. Halay oyunlarını çeşitlendirir.
- 4.3.3. Halay oyunlarını uygular.

4.4. Bar

- 4.4.1. Bar oyunlarını açıklar.
- 4.4.2. Bar oyunlarını çeşitlendirir.
- 4.4.3. Bar oyunlarını uygular.

4.5. Kaşık

- 4.5.1. Kaşık oyunlarını açıklar.
- 4.5.2. Kaşık oyunlarını çeşitlendirir.
- 4.5.3. Kaşık oyunlarını uygular.

4.6. Zeybek

- 4.6.1. Zeybek oyunlarını açıklar.
- 4.6.2. Zeybek oyunlarını çeşitlendirir.
- 4.6.3. Zeybek oyunlarını uygular.

4.7. Horon

- 4.7.1. Horon oyunlarını açıklar.
- 4.7.2. Horon oyunlarını çeşitlendirir.
- 4.7.3. Horon oyunlarını uygular.